

Oppretta: 01.12.2021 Oppdatert: 16.02.2022

ክታብት ኮሮና ንነፍሱ-ጸራት

ሓጺር ሓበሬታ ካብ ትካል ጥዕና ህዝቢ/Folkehelseinstituttet ብዛዕባ ክታብት ኣንጻር ሕማም ኮሮና ኮቪድ-19

ብዛዕባ ኮቪድ -19

ነፍሱ-ጸራት ብሰንኪ ኮቪድ-19 ብኸቢድ ሕማም ምሕማም ተኸእሎ ኣለወን። እዋን ጥንሲ እንዳነውሓ ብዝኸደ፡ እታ ጓልኣንስተየቲ ባቲ ሕማም ምስ ትልከፍ፡ እቲ ሓደጋ ድማ ብእኡ መጠን እንዳ ወሰኽ ይኸይድ። ስለዚ ሃገራዊ ትካል ጥዕና ህዝቢ ነፍሱ-ጸራት ክልተ ክታብት ብምምኽታብ ንገዛእ ርእሱን ክከላኸላ ይምሕጸን።

ምኽራ፡

- መሰረታዊ ክታብት ንኹለን ገና ዘይተኸተባ ነፍሱ - ጸራት ። እዚ ኣብ ኣየናይ ክፍለ ግዜ ጥንሲ ኣላ ብዘየገድስ።
- ነፍሱ ጸራት መሕደሲ ክታብት ክኸተባ ይምከራ። ነተን ኣብ 2ይን 3ይን ክፍለ ግዜ ጥንሲ ዘለዎ ደቂ ኣንስትዮ፡ እሞ እቲ ካልኣይ ዓቕን ክታብት ካብ ዝወሰዱ ልዕሊ 20 ሰሙን ዝገበራ ብፍላይ ኣገዳሲ እዩ። እተን ኣብ ቀዳማይ ክፍለ ግዜ ጥንሲ ዘለዎ ኮይነን ተወሳኺ ሕማም ዘለወን ነፍሱ-ጸራት እውን ክኸተባ ኣገዳሲ እዩ።

ድሕረ ባይታ

እዚ ኣብ ኖርወይ ዝወሃብ ምኽራ ምኽታብ ክታብት ኮሮና፡ ንነፍሱ ጸራት ድሕሪ እቲ ክታብት ኣብ ኣደን ዕሸለን ዘለዎ ጽልዎ ዝያዳ ሓበሬታ ምስ ተረኽቦ ዝተዋህበ እዩ። ብዛዕባ ውጽኢት እዚ ክታብት፡ እቲ ንፈልጦ ብቐንዳ ካብ ካልኣት ሃገራት ዝመጸ እዩ። ንኣብነት ኣብ ዓባይ ብርጣንያ ንነዊሕ እዋን ልዑል ጸቕጢ ለበዳ ኣጋጢሞም ስለዝነበራ ብዙሓት ነፍሱ-ጸራት ኣብ ሆስፒታላት ተዓቕብን ኔረን።

ኣህጉራዊ መጽናዕትታት ከም ዚሕብሮ፡ እተን ብኮቪድ-19 እተታሕዞ ነፍሱ-ጸራት ካብተን ኣብ ሓደ ክሊ ዕድመ ዝርከባ ነፍሱ-ጸራት ዘይከናዎ ደቂ ኣንስትዮ ንላዕሊ ኣብ ሆስፒታላት ምዕቓብን ሓገዝ ምስትንፋስ የድልዩን፤ ቍጽሪ እተን ናይ ምስትንፋስ ረድኤት ዘድልዩን ነፍሱ-ጸራት ድማ ኣብ ኮሎም ዓይነት እቲ ቫይረስ ወሲኹ። ብዘይካዚ፡ ካብተን ብኮቪድ-19 ዘይተለኸፉ፡ እተን ኣብ እዋን ጥንሰን ብኮቪድ-19 ተለኸፊን ዝነበራ ነፍሱ-ጸራት ንላዕሊ ቅድሚ ግዜኣን ናይ ምውላድ ተርእዮ ወሲኹ እዩ። ሓደጋታት ጸገም ምስትንፋስ ይኹን ቅድሚ ግዜ ምውላድ ኣብተን ምሉእ ብምሉእ እተኸተባ ነፍሱ ጸራት ሳሕቲ እዩ ዝርኣ።

እዞም መጽናዕትታት እዚኦቶም ከምዝሕብርዎ፡ እቲ ክታብት ነታ ኣደ ካብ ከቢድ ሕማም ከም ዝከላኸለላ ውጽኢት ከምዘርኣየ እዩ። እንተ ድኣ እቲ ዕድላት ኣሎ ኹይኑ ክታብት ብምኽታብ ንገዛእ ርእሱኻ ምዕቃብ ኣድላይነት የረጋግጽ። እቲ ኣደ ምስ ተኸተብት ተጥርዮ ጸረ-ኣካላት እውን ናብቲ ድቂ ይመሓላለፍ እዩ። በዚ ድማ እቲ ዕሸል ምስ ተወለደ መከላኸሊ ይረክብ። እዚ ክታብት እዚ ኣብ ጥንሲ ወይ ዕሸል ኣሉታዊ ጽልዎ ከም ዘለዎ ዝሕብር መጽናዕትታት የለን።

ጎድማዊ ሳዕቤናት

እቶም ልሙዳት ዝኹኑ ጎድናዊ ሳዕቤናት ከም ሕማም ርእሲ፡ ሓፊሻዊ ድኻም፡ ቍጨውጨው ምባል፡ ረስኒ፡ ዕግርግር ምባልን ቃንዛን ዝኣመሰሉ ኣብ ንፍሱጸራት እውን ልሙዳት እዮም። እዞም ምልክታት ሕማም እዚኦቶም መብዛኡትኡ ግዜ ድሕሪ ምኽታብኪ ኣብ ቀዳማይቲ ወይ ካልኣይቲ መዓልቲ ዝርኣዩ ኮይኖም፡ ን2-3 መዓልቲ ድማ ይጸንሑ። ኣብቶም ኣብ ኖርወይ ተፈቑዶም ዘለዉ ክታብታት ንነፍሱ ጸር ዝምልከት ዝኹኑ ይኹን ጐዳኢ ሳዕቤናት ኣይተራእዩን።

ክታብት ኮሮና ኣባይ ክኸተብ ይኸእል፡

ነታ መወልዳን (jordmor/የርድሙር)፡ ወይ ንሓኪምኪ ተወኪሲ ወይ ድማ ክታብት ኮሮና ኣባይ ክትከተቢ ከምትኸእሊ ኣብቲ ናይ ምምሕዳር ከባቢ ኹ/ኮሙነ መርበብ ሓበሬታ ርኣዩ።

ዝያዳ ሓበሬታ

ምኽራ ንንፍሱጸራትን መጥበውትን ኣብዚ ኣንብቢ፡ Koronaveilederen:
<https://www.fhi.no/nettpub/coronavirus/befolkningen/rad-for-gravide-og-ammende/>